

Algemeen

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies.

Doelstelling is om “iets juridisch” dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen.

Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

Thema voor deze Nieuwsbrief is: wie doet wat anno 2018 ?

Vergoeding werkzaamheden raadslid

Elk raadslid heeft recht op betaling voor zijn werkzaamheden. En daarbovenop een vast bedrag aan onkostenvergoeding. Dit is geregeld in het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden (artikel 2). Hierbij maakt het niet uit hoeveel uur een raadslid aan zijn werkzaamheden besteedt. Aan een (spook)raadslid dat nimmer zichtbaar is in raads- en commissievergadering moeten de wettelijk vastgestelde bedragen dus gewoon worden uitbetaald.

Er geldt dus een verplichting tot uitbetaling; deze verplichting is er ook als het raadslid kenbaar maakt geen betaling te willen ontvangen.

Artikel 4 van het Rechtspositiebesluit biedt de ruimte om bij verordening vast te leggen dat 20% van de vergoeding voor de werkzaamheden wordt uitgekeerd naar rato van het aantal bijgewoonde vergaderingen. Daar is op zichzelf niets mis mee: het bevordert dat raadsleden deelnemen aan de vergaderingen die voor hen zijn uitgeschreven.

Verder dan dit kan de raad niet gaan. De raad heeft dus geen wettelijke ruimte om spookraadsleden te sanctioneren voor hun afwezigheid.

Niettemin besloot onlangs een gemeenteraad om in zijn verordening rechtspositie raadsleden vast te leggen dat een raadslid met terugwerkende kracht 20% op zijn vergoeding wordt gekort als hij in een kalenderjaar meer dan drie keer afwezig is geweest bij een raadsvergadering.

Volledig buiten de lijntjes! Als het goed is (?!), heeft de burgemeester van die gemeente dit raadsbesluit op grond van artikel 273 Gemeentewet ter vernietiging voorgedragen. Het is genomen in strijd met het recht, en derhalve op grond van artikel 10:35 Algemene wet bestuursrecht vernietigbaar.

Overigens bestaat de aanspraak op betaling van de wettelijk toegekende bedragen (pas) met ingang van de dag waarop het raadslid wordt beëdigd. Dus niet vanaf het moment waarop betrokkene tot de raad is toegelaten. Dit is te lezen in artikel 8 lid 1 van het Rechtspositiebesluit.

Vervangen van de burgemeester

Elke gemeente heeft een burgemeester. Ook als “de burgemeester” er niet is. Vanwege ziekte, vakantie, overlijden of anderszins.

Er is verschil tussen het ambt van burgemeester en degene die dit ambt uitvoert. “De burgemeester” is doorgaans degene die in die functie is benoemd. Deze persoon geeft invulling aan het ambt van burgemeester.

Deze persoon neemt dit ambt niet mee in geval van afwezigheid. De persoon is weg, het ambt blijft. Evenals de ambtsketen.

Aan de waarneming van het ambt bij afwezigheid van “de burgemeester” wordt invulling gegeven op de wijze die staat beschreven in artikel 77 Gemeentewet.

Twee functionarissen worden hierin genoemd: een wethouder en het langstzittende lid van de raad. Laatstgenoemde neemt de voorzittersfunctie van de gemeenteraad waar. De raad kan een ander raadslid met deze waarneming belasten.

Deze waarnemend raadsvoorzitter staat (op verjaardagsfeestjes) beter bekend als: “vicevoorzitter van de raad” of “plaatsvervangend raadsvoorzitter”. (Letterlijk) ten onrechte. Nogal wat raden hebben een 1^e en een 2^e vicevoorzitter of plaatsvervangend voorzitter. Het lijkt het bestuur van een buurtvereniging wel!

Alle wethouders zijn, van rechtswege, locoburgemeester. Ze noemen zich “wethouder tevens locoburgemeester”. Een nietszeggende toevoeging, want ze zijn van rechtswege “locoburgemeester”.

Wie doet het ambt van burgemeester als alle wethouders er samen met de burgemeester vandoor zijn, bijvoorbeeld vanwege het jaarlijkse VNG-congres? Geen probleem: dan is het langstzittende raadslid burgemeester.

Een gemeente heeft dus een groot aantal personen die in potentie (en daarmee van rechtswege) locoburgemeester zijn. Alle wethouders en alle raadsleden.

Consequent is dan dat niet alleen alle wethouders, maar ook alle raadsleden zichzelf aanduiden als “(naam persoon), raadslid tevens locoburgemeester”.

We kunnen natuurlijk ook gewoon stoppen met het bezigen van de nietszeggende toevoeging “tevens locoburgemeester”.

In dit verband moet niet onvermeld blijven dat in een gemeente in het oosten van het land de wethouders niet alleen “tevens locoburgemeester” zijn maar ook “crisisburgemeester”. Te gek voor woorden.

What’s in a name?

Voorzitter raadscommissie

Een raadscommissie moet worden voorgezeten door een lid van de raad. Dat is te lezen in artikel 82 lid 4 Gemeentewet.

Deze bepaling heeft zijn langste tijd gehad. Er is een wetswijzigingstraject in gang gezet die moet leiden tot het schrappen van deze verplichting.

Dat biedt elke gemeenteraad de keuzevrijheid om vergaderingen van raadscommissies al dan niet te laten voorzitten door een extern iemand.

Terzijde: elk door de raad ingesteld gremium dat raadsbesluiten voorbereidt en voorbespreekt is “raadscommissie”. Het maakt niet uit welke naam dat gezelschap draagt.

In “de pers” konden we al lezen dat de minister van BZK de wet (eigenhandig?) heeft gewijzigd. En dat de raad (nu al?) kan overgaan tot het aanstellen van (een) externe commissievoorzitter(s).

Zover is het natuurlijk nog lang niet: een wetswijziging doe je niet eventjes tussen twee voetbalwedstrijden door.

We zullen dus nog even geduld moeten uitoefenen totdat zowel Eerste als Tweede Kamer groen licht hebben gegeven.